

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ท้องถิ่น พ.ศ. ....

การจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ....

อ.พ. ๒๕ / ๒๕๔๒ สมัยประชุมสามัญทั่วไป

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ท้องถิ่น พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

การจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ....

(นายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารนี้จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ หรือญัตติ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวที่ตัดจากหนังสือพิมพ์ และ/หรือ สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ประกอบการพิจารณาแก่สมาชิกรัฐสภา และผู้สนใจทั่วไป

เอกสารประกอบการพิจารณานี้ ส่วนบริการวิชาการ หอสมุดรัฐสภา สำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้จัดทำ การนำข้อความหรือส่วนหนึ่งส่วนใดในเอกสารนี้ ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างที่มากำกับไว้ด้วย

หากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดติดต่อส่วนบริการวิชาการ หอสมุดรัฐสภา หมายเลขโทรศัพท์ 2441319 ถึง 2441321 โทรสาร 2441322

ส่วนบริการวิชาการ
หอสมุดรัฐสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ฝ่ายบริการค้นคว้า หอสมุดรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โทร.244-1318-21 โทรสาร.244-1322

สารบัญ

	หน้า
1. หลักการและเหตุผลแห่งร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1
2. หลักการและเหตุผลแห่งร่างพระราชบัญญัติการจัระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... (นายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)	2
3. สรุปสาระสำคัญ	3
4. เปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) กับร่างพระราชบัญญัติการจัระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... (นายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)	11
5. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2542 เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.	24
6. ทิศทางการกระจายอำนาจ	25
7. การปรับปรุงการปกครองท้องถิ่น ภายใต้รัฐธรรมนูญปี 2540	28

ดวงรัตน์ เลขาธิการสภาผู้

นิติกร 6

นิพัทธ์ สระฉันทพงษ์

นิติกร 5

นวรรตน์ นพคุณ

ชงกา สุวรรณเมณี

วิทยากร 4

ผู้รับผิดชอบ

อัจฉรา ชุมเหล็ก

ดาวรัตน์ สมจิตร

ผู้บันทึกข้อมูล

หลักการและเหตุผลแห่ง
ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น

เหตุผล

โดยที่มาตรา 284 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจเพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ และการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้มีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หลักการและเหตุผลแห่ง
ร่างพระราชบัญญัติการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ....
(นายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น

เหตุผล

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้มีแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการกำหนดให้มีคณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาจัดระบบการบริการสาธารณะ จัดสรรภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง เพื่อให้ท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการบริหารท้องถิ่นของตนเองตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด จากกรณีดังกล่าวจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผู้เสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภา 2 ร่าง ซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างกันดังนี้

1. ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

2. ร่างพระราชบัญญัติการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ....

นายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งมีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

1. นิยาม ได้มีการให้นิยามไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

- ร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 3)

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

- ร่างฯ ของนายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี (มาตรา 4) ให้ความหมายของ

คำนี้รวมไปถึงสุขาภิบาล

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจท้องถิ่น

- ร่างฯ ของนายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี ให้ความหมายของคำนี้ว่า

คณะกรรมการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการการกระจายอำนาจท้องถิ่น

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ร่างฯ ของนายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี ไม่มีนิยามคำว่า "กรรมการ" และ

"รัฐมนตรี" แต่เพิ่มนิยามบางคำ ซึ่งร่างฯของคณะรัฐมนตรีไม่มี ดังนี้

"ประธานกรรมการ" หมายความว่า ประธานกรรมการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

"นโยบาย" หมายความว่า หลักการสำคัญที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกระจายอำนาจ

ให้แก่ท้องถิ่น

"แผน" หมายความว่า แผนการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่

กำหนดไว้ในนโยบาย

2. การรักษาการตามพระราชบัญญัติ

- ร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 4), นายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี

(มาตรา 16) เหมือนกัน

ให้นายกรัฐมนตรี รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

3. โครงสร้างของคณะกรรมการ . . . . .แตกต่างกันดังนี้

- ร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 5) กำหนดไว้ดังนี้

ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการการกระจายอำนาจท้องถิ่น" ประกอบด้วย

(1) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน

(2) ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวง

สาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และอธิบดีกรมการปกครอง

(3) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนสิบคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้บริหารท้องถิ่น โดยให้คำนึงถึงการมีผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบที่มีอยู่ในขณะแต่งตั้งและต้องเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการคัดเลือกด้วย

(4) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคล ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการเงินและการคลัง ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นในสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ และด้านกฎหมาย

ให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจท้องถิ่นเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

- ร่างฯ ของนายถวิล โพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี (มาตรา 5) กำหนดไว้ดังนี้

ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" ประกอบด้วย

(1) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานคร ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และ

(2) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา ผู้แทนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมาจากเลือกกันเองในระหว่างนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวนสองคน ผู้แทนนายกเทศมนตรีซึ่งมาจากกรเลือกกันเองในระหว่างนายกเทศมนตรีจำนวนสองคน และประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกกันเองในระหว่างประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหกคน และ

(3) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขากฎหมายมหาชน จำนวนหกคน และผู้ทรงคุณวุฒิสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวนหกคน เป็นกรรมการ

4. คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แตกต่างกัน ดังนี้

- ร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 6) กำหนดไว้ดังนี้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์
- (3) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (4) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น

- (5) ไม่เป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
  - (6) ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
  - (7) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่หรือผู้มีตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง
- ร่างฯ ของนายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี (มาตรา 8) กำหนดไว้ดังนี้

- (1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (3) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (4) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา
- (5) ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือคณะผู้บริหารท้องถิ่น
- (6) ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ
- (7) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี
- (8) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (9) ไม่เป็นบุคคลหูหนวกและเป็นใบ้
- (10) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช
- (11) ไม่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษา
- (12) ไม่ถูกคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายศาล
- (13) ไม่เคยถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดย

ประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(14) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(15) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

- (16) ไม่เคยถูกวุฒิสภา หรือสภาผู้แทนราษฎร มีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ

5. วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการฯ

- ร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 7) กำหนดไว้ดังนี้

กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการอีกได้ ถ้ากรรมการว่างลง ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการจากบุคคลในประเภทเดียวกัน เป็นกรรมการแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลง และยังมีกรรมการเหลืออยู่เกินกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

- ร่างฯ ของนายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี (มาตรา 9, มาตรา 10) กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ไว้คราวละสี่ปี เช่นเดียวกับร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี และให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปก่อนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ หากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลง ให้มีการเลือกตั้งผู้ทรงคุณวุฒิแทนภายในสามสิบวัน ซึ่งในกรณีนี้ต่างไปจากร่างฯ ของคณะรัฐมนตรีที่ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง

6. การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

- ร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 9) กำหนดไว้ดังนี้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการ
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 6
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

- ร่างฯ ของนายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี (มาตรา 10) ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเหมือนกับร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี (1), (2), (5) แต่ (2) ไม่ได้กำหนดว่าต้องยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการ เหมือนกับร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี

7. การประชุมของคณะกรรมการ

- ร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 10) กำหนดการประชุมของคณะกรรมการ ไว้ดังนี้

การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

- ร่างฯ ของนายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เหมือนกับร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี แต่ต่างกันในเรื่องที่ได้ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม และถ้รองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

8. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

- ร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 11) กำหนดไว้ดังนี้

(1) พิจารณาปรับปรุงแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ

(2) กำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

(3) กำหนดสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ

(4) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีหรือแก้ไขกฎหมาย ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ

(5) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการกระจายอำนาจและรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(6) ประสานการดำเนินงานเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรมและหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนกระจายอำนาจและแผนปฏิบัติการ

(7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

- ร่างฯ ของนายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี (มาตรา 7) กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ดังนี้

(1) เสนอนโยบาย แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ และข้อเสนออื่น ต่อคณะรัฐมนตรี

(2) ประสานการดำเนินงานระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณสุขระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน

(4) จัดสรรส่วนสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน

(5) พิจารณาและให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

(6) ประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผนการกระจายอำนาจ

เมื่อคณะกรรมการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรภาษีและอากรตาม (3) (4) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดแล้ว คณะกรรมการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาทบทวนถึงความเหมาะสมทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปี การดำเนินการดังกล่าว เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้ว ให้มีผลใช้บังคับได้

9. การจัดสรรภาษีและอากร

- ร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี ไม่ได้กำหนดไว้

- ร่างฯ ของนายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี (มาตรา 14) กำหนดการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ดังนี้

ในระยะห้าปีแรกให้คณะกรรมการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรภาษีและอากรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบจากรายได้ของรัฐ และภายในสิบปีให้จัดสรรภาษีและอากรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบจากรายได้ของรัฐ

สิทธิอื่นใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

10. การเรียกให้ส่วนราชการและบุคคลอื่นส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณา

- มีเฉพาะในร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 13)

ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และบุคคลอื่น ส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้ ในการนี้อาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วยก็ได้

11. หน่วยธุรการ

- มีเฉพาะในร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 14)

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจท้องถิ่นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ
- (2) รวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์เกี่ยวกับกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ
- (3) ร่วมมือและประสานงานกับราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหาร ส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (4) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- (5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจท้องถิ่น หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

12. การดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 15) กำหนดให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นโดยจัดระบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีรูปแบบน้อยลง เพื่อให้สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในสภาพของชุมชนเมืองและชุมชนชนบท จะต้องกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบให้ชัดเจน ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่
- (2) ปรับปรุงการกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้กระจายภารกิจบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง และรัฐจะทำหน้าที่ในการกำกับดูแลและประสานความร่วมมือเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพยายามจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และให้มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุน
- (4) กำหนดการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และจะต้องมีการเพิ่มสัดส่วนตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง

13. ขั้นตอนการดำเนินการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 16)

ถ้ามีกฎหมายใดกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่อย่างใด หรือได้รับการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรไว้อยู่แล้ว ให้ถือเป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่และการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรตามพระราชบัญญัตินี้ และให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดขั้นตอนการเพิ่มอำนาจหน้าที่และการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากร โดยคำนึงถึงความพร้อม และประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น

ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติงานให้บริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นได้ คณะกรรมการอาจจัดแบ่งลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และจัดลำดับอำนาจหน้าที่ให้ตามความพร้อม

ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้ามีกฎหมายได้บัญญัติไว้ในลักษณะที่เป็นผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อาจดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้ด้วยตนเองหรือมีลักษณะเป็นการซ้ำซ้อนกับการปฏิบัติหน้าที่ และคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรให้มีการแก้ไขกฎหมายนั้น ให้รายงานต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

14. บทเฉพาะกาล

- ร่างฯ ของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 20)

ในวาระเริ่มแรก ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการแต่งตั้งผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

- ร่างฯ ของนายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี (มาตรา 15)

ให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 5 (2) (3) ให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

กับร่างพระราชบัญญัติการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ....

(นายถวิล ไพรสณฑ์ และ นายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)

<p>ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p> <p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายจัดตั้ง</p> <p>“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการอำนวยการของส่วนท้องถิ่น</p> <p>“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการกระจายอำนาจท้องถิ่น</p> <p>“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... (นายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)</p> <p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์กรบริหารส่วนตำบล และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น</p> <p>“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>“นิคมยก” หมายความว่า หลักการสำคัญที่กำหนดขึ้นเพื่อให้เป็นแนวทางในการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น</p> <p>“แผน” หมายความว่า แผนการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในนโยบาย</p>
--	---

<p>ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. ....</p> <p>(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p> <p>มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>มาตรา 5 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการกระจายอำนาจท้องถิ่น" ประกอบด้วย</p> <p>(1) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน</p> <p>(2) ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานปรมาณู และอธิบดีกรมการปกครอง</p> <p>(3) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนสิบคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้บริหารท้องถิ่น โดยให้ดำรงตำแหน่งจากผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบที่อยู่ในขณะแต่งตั้งและต้องเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นที่ขอปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการคัดเลือกด้วย</p> <p>(4) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการเงินและการคลัง ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นในสาขาธุรกิจอุตสาหกรรม สถานศึกษา และด้านกฎหมาย</p> <p>ให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจท้องถิ่นเป็นเลขาธิการคณะกรรมการ</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ....</p> <p>(นายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)</p> <p>มาตรา 16 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>มาตรา 5 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการอำนวยการปกครองส่วนท้องถิ่น" ประกอบด้วย</p> <p>(1) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานคร ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงคมนาคม</p> <p>ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้อำนวยการสำนักงานปรมาณู เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และ</p> <p>(2) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกรัฐมนตรีผู้แทนนายกรัฐมนตรีการในส่วนจังหวัด ซึ่งมาจากเลือกตนเองในระหว่างนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวนสองคน ผู้แทนนายรัฐมนตรีซึ่งมาจากเลือกตนเองในระหว่างนายกรัฐมนตรีจำนวนสองคน และประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหกคน และ</p> <p>(3) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขากฎหมายมหาชน จำนวนหกคน และผู้ทรงคุณวุฒิสาขาธุรกิจศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวนหกคน เป็นกรรมการ</p>
--	---

<p>ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... (นายอริส ไพรสงค์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา 6 การรวมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) มีสัญชาติไทย (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ (3) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ (4) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (5) ไม่เป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (6) ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (7) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่หรือผู้มีส่วนได้ ๆ ในพระราชกรณียกิจ 	<p>มาตรา 8 การรวมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ (3) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า (4) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา (5) ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือคณะผู้บริหารท้องถิ่น (6) ไม่เคยอาสาศึกษาในโทษ (7) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี (8) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ (9) ไม่เป็นบุคคลทุพพิกษและบิดเบี้ยว (10) ไม่เป็นนักโทษ สามเณร นักพรตหรืออนัحابวช (11) ไม่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษา (12) ไม่ถูกคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายศาล (13) ไม่เคยถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

<p>ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... (นายทวิล ไพรสิทธิ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)</p> <p>(14) ไม่เคยถูกปล่อย ปล่อยออก หรือให้ออกจากราชการ พนักงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ</p> <p>(15) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ</p> <p>(16) ไม่เคยถูกพิพากษา หรือสภาผู้แทนราษฎร มีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ</p>
<p>มาตรา 7 การการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการคัดเลือกเป็นการอีกได้</p> <p>ถ้ากรรมการตามวรรคหนึ่งว่างลง ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการจากบุคคลในประเภทเดียวกันตามมาตรา 5 เป็นกรรมการแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลือของผู้ซึ่งแทนแทน</p> <p>ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างสามารถลงและยังมีกรรมการเหลืออยู่เกินหนึ่ง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้</p> <p>มาตรา 8 กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการหรือพ้นจากการเป็นผู้บริหารท้องถิ่น</p>	<p>มาตรา 9 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี</p> <p>ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่</p> <p>มาตรา 11 เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างเพราะออกจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 9 หรือเพราะพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 10 ให้มีการเลือกตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 8 ขึ้นแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่าง</p> <p>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้</p>

<p>ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติการรวมการบริหารราชการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... (นายฉวีล ไพธสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)</p> <p>มาตรา 6 การเลือกผู้แทนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนนายกเทศมนตรี ผู้แทนประธานการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 5 (2) (3) เป็นกรรมการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด</p>
<p>เมื่อ</p> <p>มาตรา 9 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ การพ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง</p> <p>(1) ตาย</p> <p>(2) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการ</p> <p>(3) เป็นบุคคลล้มละลาย</p> <p>(4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ</p> <p>(5) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 6</p> <p>(6) ได้รับความจําคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จําคุก</p> <p>มาตรา 10 การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม</p> <p>ในการประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งมาทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม</p> <p>การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด</p>	<p>มาตรา 10 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 9 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ</p> <p>(1) ตาย</p> <p>(2) ลาออก</p> <p>(3) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 8</p> <p>มาตรา 12 การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการองค์ครบครึ่งหนึ่งหรือเกินกว่าครึ่งหนึ่งจึงจะองค์ประชุม</p> <p>ในการประชุมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุมและถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการองค์ครบครึ่งหนึ่งหรือเกินกว่าครึ่งหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม</p>

<p>ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... (นายถวิล พึ่งธรรม และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)</p> <p>ในการวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก การกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมสภิติพิเศษออกเสียงเพิ่ม ขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด</p>
<p>มาตรา 11 ให้คณะกรรมการอำนวยการนี้ตั้งต่อไปนี้</p> <p>(1) พิจารณาปรับปรุงแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ</p> <p>(2) กำหนดการจัดระบบการบริหารสาธารณะตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างรัฐกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง</p> <p>(3) กำหนดสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลัก</p> <p>(4) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีหรือแก้ไขกฎหมาย ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระบบข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ</p> <p>(5) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการกระจายอำนาจและรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>(6) ประสานงานดำเนินงานเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรมและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนการกระจายอำนาจและแผนปฏิบัติการ</p>	<p>มาตรา 7 คณะกรรมการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) เสนอนโยบาย แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ และข้อเสนออื่น ต่อคณะรัฐมนตรี</p> <p>(2) ประสานงานดำเนินความร่วมมือระหว่างรัฐกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>(3) กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน</p> <p>(4) จัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน</p> <p>(5) พิจารณาและให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย</p> <p>(6) ประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผนการกระจายอำนาจ</p> <p>เมื่อคณะกรรมการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรภาษีและการตาม (3) (4) ให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้แล้ว คณะกรรมการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาหาความเหมาะสมทุกระยะเวลาในปีหนึ่งปี การดำเนินการตามวรรคสอง เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้ว ให้มีผลใช้บังคับได้</p>

<p>ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p> <p>(7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย</p> <p>มาตรา 12 คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการใด ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้</p> <p>ให้นำบทบัญญัติมาตรา 10 มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม</p> <p>มาตรา 13 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และบุคคลอื่น ส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้ ในการนี้อาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วยก็ได้</p> <p>มาตรา 14 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจท้องถิ่นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ</p> <p>(2) รวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์เกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ</p> <p>(3) ร่วมมือและประสานงานกับราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(4) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนตามคณะกรรมการมอบหมาย</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติการตรึงระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... (นายฉวีล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)</p> <p>มาตรา 13 ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามคณะกรรมการได้</p> <p>การประชุมคณะกรรมการให้มีความในมาตรา 12 มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>
--	---

<p>ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p> <p>(5) วัตถุประสงค์ที่ต่อมาที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจท้องถิ่น หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย</p> <p>มาตรา 15 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยจัดระบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในสภาพของชุมชนเมืองและชุมชนชนบท ทั้งนี้ จะต้องกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบให้ชัดเจน ลดความซ้ำซ้อน ในกาปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เดียวกัน และให้เริ่มพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในรูปแบบปัจจุบันให้เป็นไปในแนวทางดังกล่าว</p> <p>(2) ปรับปรุงการกำกับดูแลอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้กระจายภารกิจการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง และรัฐจะทำหน้าที่ในการกำกับดูแลและประสานความร่วมมือเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ในการกำหนดอำนาจหน้าที่อาจแตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมของแต่ละองค์กรปกครอง</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... (นายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)</p> <p>มาตรา 14 การจัดสรรสัดส่วนอำนาจระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 7 (4) ในระยะที่ปรับแรกให้คณะกรรมการการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรภาษีและอากรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละสิบจากรายได้ของรัฐ และภายในสิบปีให้จัดสรรภาษีและอากรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละสิบจากรายได้ของรัฐ</p> <p>สิทธิอันใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น</p>
--	--

<p>ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. ....</p> <p>(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p> <p>ส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องพิจารณาการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. ....</p> <p>ประการ หนึ่งที่จำเป็นในการดำเนินการต้องไม่ส่งผลกระทบต่ออธิปไตย และประชาชน ต้องได้รับการบริหารสาธารณะที่ไม่น้อยกว่าเดิม</p> <p>(3) การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสาธารณะในเขต องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพยายามจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความต้องการของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนเพื่อ การนั้นได้</p> <p>(4) กำหนดการจัดสรรสัดส่วนและอากรให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และจะต้องมีการเพิ่มสัดส่วนตามระยะเวลา ที่เหมาะสมแก่การพัฒนาให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการบริหารสาธารณะ ได้ ด้วยตนเอง ทั้งนี้ ให้มีการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึง รายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ....</p> <p>(นายถวิล ไพรสณฑ์ และนายโพธิ์ บุญญารัตน์ เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา 16 ในการดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายที่กำหนดให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่อย่างใด หรือได้รับการจัด สรรค์ส่วนมาซึ่งและการไว้อยู่แล้ว ให้ถือเป็นภารกิจแทนหน้าที่และการจัดสรรสัดส่วน ภาษีและอากรตามพระราชบัญญัตินี้และให้คณะกรรมการพิจารณาที่คณะกรรมการจัดสรรสัดส่วน หน้าที่และอากรจัดสรรส่วนมาซึ่งและการไว้แก่การกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และประโยชน์ของประชาชนใน ท้องถิ่นนั้น</p>	

<p>ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... (นายถวิล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>ในการนี้ที่เห็นสมควรเพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติงานให้บริการ สาธารณะตามอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นได้ คณะกรรมการอาจจัดแบ่งลักษณะขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 15 (2) และจัดลำดับอำนาจหน้าที่ให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการตามความพร้อมเพื่อให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ตามขั้นตอนที่เหมาะสมได้</p> <p>ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายได้บัญญัติไว้ ในลักษณะที่เป็นหลักทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้อาจดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้ด้วยตนเองหรือมีลักษณะเป็นการชั่วคราวเชื่อมกับการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะระหว่างรัฐกับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน และคณะกรรมการ พิจารณาเห็นสมควรให้มีการแก้ไขกฎหมายนั้น ให้คณะกรรมการรายงานต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนิน การให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป</p> <p>มาตรา 17 ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจาย อำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอย่างน้อยต้องมีสาระ สำคัญดังต่อไปนี้</p> <p>(1) กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะขององค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะต้องกระทำโดยในการนี้เป็นการเป็นอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ ของรัฐหรือระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน ให้กำหนดแนวทางวิธีปฏิบัติเพื่อประสาน การดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม</p>	

<p>ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... (นายฉวีล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>(2) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนสมาชิกสภาการให้เพิ่มพอกำ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงการที่ของรัฐในการให้บริการสาธารณะเป็นส่วนรวมด้วย</p> <p>(3) รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตาม แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>แผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติ และกำหนดหน่วยงานที่มี หน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจนด้วย</p> <p>มาตรา 18 เมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามมาตรา 17 แล้วให้เสนอคณะ รัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วรายงานต่อรัฐสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับต่อไป</p> <p>แผนปฏิบัติการที่ประกาศใช้บังคับตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลสุภาพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการนั้น</p> <p>ในการนี้ที่สภาการเปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนปฏิบัติการใช้บังคับ คณะกรรมการอาจ ดำเนินการปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้นได้</p> <p>ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการและรายงาน ให้คณะรัฐมนตรีทราบทุกปี ในกรณีที่สัมพันธภาพอุปสรรคไม่อาจดำเนินการตามแผนปฏิบัติการได้ ให้คณะ กรรมการรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบปัญหาและอุปสรรค และแนวทางแก้ไขด้วย</p>	

<p>ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติการจัดระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... (นายฉวีล ไพรสณฑ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา 19 ให้คณะกรรมการพิจารณาบทบัญญัติแห่งอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้การดูแลและกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้ว โดยต้องพิจารณาบทบัญญัติที่กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้เสนอการกำหนดอำนาจหน้าที่ที่ควรจัดสรรรายได้ ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ เพื่อกระจายอำนาจหน้าที่และรายได้เพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>มาตรา 20 ในวาระเริ่มแรก ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการแต่งตั้งผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 5 ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ได้บังคับ</p> <p>มาตรา 21 ให้คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามมาตรา 17 ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่กรรมการเริ่มปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>มาตรา 22 ในวาระเริ่มแรก เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต่างพระราชบัญญัตินี้ นายกรัฐมนตรีอาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการได้ตามที่เห็นสมควร</p>	<p>มาตรา 15 ให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตาม มาตรา 5 (2) (3) ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ได้บังคับ</p>

<p>ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการระบบการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... (นายตวิล ไพรสงค์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา 23 ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเลือกโยธาภิธานจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนการกระจายอำนาจและรายได้ท้องถิ่นตามที่เห็นสมควร ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจที่ตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ให้บรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้างและเงินงบประมาณของส่วนราชการที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโอนไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรีนับตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีกำหนด</p> <p>ให้สำนักงาน ก.พ. และสำนักงานงบประมาณร่วมกันจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับอัตราค่าจ้างและเงินงบประมาณที่จะโอนไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจท้องถิ่นเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี</p>	

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2542

เรื่อง

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ...

คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 10) ตรวจสอบพิจารณาเสร็จแล้ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 10) ได้ตรวจสอบร่างพระราชบัญญัตินี้แล้วเห็นว่า บทบัญญัติตามร่างเดิมมีการบัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเด็ดขาด และมีการจัดกลุ่มประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นใหม่เป็นสามประเภท ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทที่หนึ่ง (เทศบาล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทที่สอง (องค์การบริหารส่วนจังหวัด) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ) และได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดกลุ่มขึ้นใหม่นั้นด้วย วิธีการบัญญัติกฎหมายโดยกำหนดรายละเอียดครณดังกล่าวไว้ นั้นอาจมีการโต้แย้งว่าเป็นการตรากฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการบริหารราชการแผ่นดินทุกพื้นที่ที่ทั่วราชอาณาจักรในฐานะที่เป็นรัฐเดี่ยว การตรากฎหมายที่มีลักษณะเป็นการจำกัดอำนาจรัฐจึงเป็นการบัญญัติกฎหมายที่ไม่ถูกต้อง และสำหรับการจัดกลุ่มประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่และรายได้ไว้เป็นการเฉพาะจะมีปัญหาขัดแย้งกับบทกฎหมายต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ และกระทบต่อการดำเนินการของคณะกรรมการตามมาตรา 284 วรรคสาม (3) ของรัฐธรรมนูญที่จะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่ดังกล่าว จึงได้พิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. .... ขึ้นใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 284 ของรัฐธรรมนูญ และไม่ขัดกับบทบัญญัติอื่น ๆ ของรัฐธรรมนูญ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ตามหลักการของร่างเดิม

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. กำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจท้องถิ่นเพื่อทำหน้าที่ตามมาตรา 284 วรรคสาม (3) ของรัฐธรรมนูญประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และผู้รับผิดชอบในส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวนฝ่ายละ 10 คนเท่ากัน ทั้งนี้ คณะกรรมการจะมีหน้าที่หลักในการจัดทำแผนปฏิบัติเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจหน้าที่และรายได้ให้กับท้องถิ่น และติดตามแก้ไขปัญหาเพื่อให้แผนการกระจายอำนาจสามารถปฏิบัติได้สำเร็จ

2. การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดแผนการกระจายอำนาจ

เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 284 ของรัฐธรรมนูญ และเพื่อเป็นกรอบให้คณะกรรมการนำไปกำหนดอำนาจหน้าที่ และจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรให้เป็นขั้นตอนในการกระจายอำนาจต่อไป โดยกำหนดไว้ว่าการกระจายอำนาจ ต้องมีการดำเนินการในสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีรูปแบบน้อยลง เพื่อสามารถกำหนด ขอบเขตความรับผิดชอบให้ชัดเจนและลดความซ้ำซ้อนการปฏิบัติหน้าที่

(2) ให้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองตามความพร้อมของท้องถิ่นและการให้บริการแก่ ประชาชนซึ่งจะต้องได้รับการบริการที่ไม่น้อยลง และรัฐจะทำหน้าที่ในการกำกับดูแลและประสานความร่วมมือ เพื่อช่วยเหลือการให้บริการสาธารณะ

(3) การจัดตั้งงบประมาณเกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็น ไปตามความต้องการของท้องถิ่น และท้องถิ่นมีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนโดยตรง

(4) ให้มีการกำหนดการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรตามความเหมาะสมแก่ภาระหน้าที่ เพื่อให้ ท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง และต้องคำนึงถึงรายได้ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นด้วย

2.2 การกำหนดอำนาจหน้าที่และการกำหนดสัดส่วนภาษีและอากร ให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งทำ หน้าที่กำหนดอำนาจหน้าที่และกำหนดสัดส่วนภาษีและอากร ฉะนั้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญจึงสมควรกำหนดให้การพิจารณารายละเอียดในเรื่องดังกล่าวเป็นการพิจารณาของคณะกรรมการ ต่อไป ซึ่งจะมีผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมในการพิจารณากำหนดให้เหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่นเพื่อ เป็นการกระจายอำนาจต่อไป ด้วยเหตุนี้ ในขั้นแรกก่อนที่คณะกรรมการจะดำเนินการ จึงสมควรกำหนดบท บัญญัติรองรับอำนาจหน้าที่และรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ตามกฎหมายในปัจจุบัน และเพื่อให้ การกระจายอำนาจมีผลปฏิบัติอย่างเป็นจริงยิ่งขึ้น จึงให้คณะกรรมการพิจารณารายละเอียดเพื่อให้มีการแก้ไข กฎหมายต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินกิจการต่าง ๆ ได้โดยตรง

2.3 การกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ โดยที่ขั้นตอนการกระจายอำนาจนั้นเป็นการดำเนินการใน ทางปฏิบัติซึ่งยังมีรายละเอียดอีกหลายเรื่อง เช่น วิธีปฏิบัติให้เป็นผลตามแผนการกระจายอำนาจ หน่วยงานที่ จะต้องทำหน้าที่ปฏิบัติ ระยะเวลาในการปฏิบัติ และการแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดผลในการ กระจายอำนาจ ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวไม่อาจกำหนดไว้ในกฎหมายได้ และโดยที่มาตรา 284 วรรคสาม (3) ของรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่จะเป็นผู้ดำเนินการ ฉะนั้น ในร่าง พระราชบัญญัตินี้ จึงได้บัญญัติให้คณะกรรมการมีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติ ตามแผนการกระจายอำนาจ และเมื่อจัดทำแผนเสร็จก็ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา เพื่อให้มีผลผูกพัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการตามแผนปฏิบัติการนั้น โดยคณะกรรมการจะทำหน้าที่ ติดตามและรายงานผลการดำเนินการให้คณะรัฐมนตรีทราบ

2.4 การทบทวนการกำหนดอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 284 วรรค สี่ ของรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงได้กำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณาทบทวนใหม่ทุกระยะเวลา ไม่เกิน 5 ปี เพื่อดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมแก่การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น

ทิศทางการกระจายอำนาจ

ตระกูล มีชัย

การกล่าวถึงการกระจายอำนาจที่แท้จริงไม่ใช่แค่การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งเท่านั้น แต่ต้องรวมถึงการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท ทุกรูปแบบ มีอำนาจอิสระในการพิจารณาตัดสินใจดำเนินการจัดทำกิจการสาธารณะเพื่อประชาชนในท้องถิ่น ดังจะเห็นได้ว่าประวัติศาสตร์การปกครองท้องถิ่นของไทยที่ผ่านมา เรามักจะมุ่งเรียกร้องให้ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น เช่น เลือกตั้งผู้จะมาเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลือกตั้งผู้มาเป็นประธานกรรมการสุขาภิบาล หรือแม้แต่องค์การบริหารส่วนตำบล

ในปัจจุบันโครงสร้างทางการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนจะได้รับการเปิดโอกาสให้มีส่วนในการเลือกผู้บริหารท้องถิ่นเอง แต่ยังมีอุปสรรคปัญหาที่สำคัญๆ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะให้ประชาชน เนื่องจากในแต่ละพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีหน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เข้าไปจัดทำบริการสาธารณะแทนท้องถิ่น อีกทั้งยังไม่มีที่ท่าว่าจะขอมปถอัยกิจการสาธารณะนั้นให้แก่ท้องถิ่นโดยอ้างว่าท้องถิ่นยังไม่พร้อมหรือท้องถิ่นไม่มีความสามารถทำกิจการนั้นได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 284 วรรคสาม (1) กำหนดให้รัฐมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ การจัดระบบ

บริการสาธารณะระหว่างรัฐกับท้องถิ่น และท้องถิ่นด้วยตนเอง การกำหนดไว้เช่นนี้เพื่อเป็นหลักประกันแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าบริการสาธารณะในเรื่องใดบ้างที่ท้องถิ่นจะทำได้ อีกทั้งยังเป็นการจัดระเบียบการจัดทำบริการสาธารณะของท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ ด้วย

คณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น ที่มีนายพิชัย รัตกุล รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ได้ร่างกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะไว้ด้วย

ร่างกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะไว้ 3 แบบ คือ (1) ระบบบริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการ (2) ระบบบริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ (3) ระบบการบริการสาธารณะที่รัฐและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นร่วมกันดำเนินการ

ในส่วนของกาหนดอำนาจหน้าที่นั้นรัฐมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะในระดับประเทศ ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง โดยมีกาหนดอำนาจหน้าที่ คือ

(1) อำนาจหน้าที่ของรัฐ (ส่วนกลาง-ส่วนภูมิภาค)	(2) อำนาจหน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นระดับที่หนึ่ง (เทศบาล สุขาภิบาล และอบต.)	(3) อำนาจหน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นระดับที่สอง (อบจ.)
<ol style="list-style-type: none"> 1. การรักษาผลประโยชน์ของชาติในเวทีโลก 2. การเศรษฐกิจมหภาค 3. การผลิต การค้าขาย การส่งออกและการลงทุน 4. การส่งเสริมการผลิตทางการเกษตรอุตสาหกรรม และการบริการ 5. การดูแลโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาและบำรุงรักษาระบบการคมนาคมขนส่ง ระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ 7. การดูแลในด้านนโยบายการศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง 2. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง 3. การผังเมือง และการดูแลการจราจร 4. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ 5. การจัดให้มีและควบคุมตลาดท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ 6. การดูแลรักษาที่สาธารณะ 7. การควบคุมอาคาร 8. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด 2. สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น 3. ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น 4. แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น 5. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากร

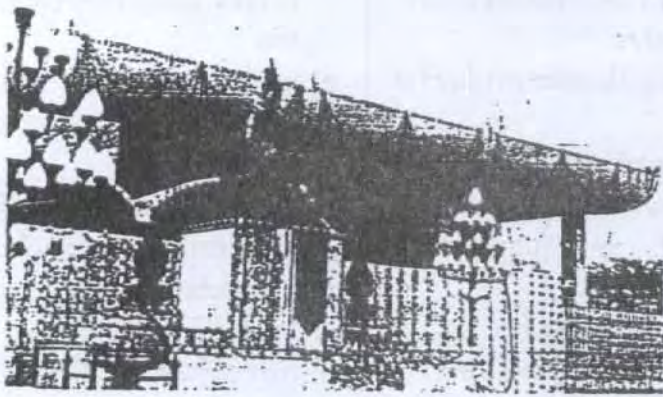
ที่มา: สถาบันนโยบายศึกษา ประจำเดือนกรกฎาคม 2541

(1) อำนาจหน้าที่ของรัฐ (ส่วนกลาง-ส่วนภูมิภาค)	(2) อำนาจหน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นระดับที่หนึ่ง (เทศบาล สุขาภิบาล และอบต.)	(3) อำนาจหน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นระดับที่สอง (อบจ.)
<p>การฝึกอบรมศิลปและวัฒนธรรม การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและการศึกษาพิเศษอื่น</p> <p>8. การดูแลคุณภาพชีวิต</p> <p>9. การสาธารณสุข</p> <p>10. การแรงงาน สวัสดิการ และการประกันสังคม</p> <p>11. การดูแลทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ ที่ดิน และการปฏิรูปที่ดิน</p> <p>12. การรักษาความสงบเรียบร้อยและอำนาจอบายความยุติธรรม</p> <p>13. การรักษาความมั่นคงของประเทศ</p> <p>14. การประสานนโยบายของชาติและประสานความสัมพันธ์ระหว่างส่วนราชการต่างๆ</p> <p>15. การกำกับดูแลและการให้ควมสนับสนุนการดำเนินงานและงบประมาณแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>16. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม</p> <p>17. กิจการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด</p>	<p>9. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ</p> <p>10. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>11. การสาธารณสุขปกอกและการก่อสร้างอื่นๆ</p> <p>12. การสาธารณสุข การอนามัย ครอบครัว และการรักษาพยาบาล</p> <p>13. การจัดให้มีและควบคุมสุสานฌาปนสถาน</p> <p>14. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์</p> <p>15. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์</p> <p>16. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสุขสถานอื่นๆ</p> <p>17. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>18. การจัดการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษา</p> <p>19. การสาธารณสุขการ</p> <p>20. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส</p> <p>21. การส่งเสริมกีฬา</p> <p>22. การส่งเสริมการฝึกและประกอบอาชีพ</p> <p>23. การบำรุงรักษาศิลป จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น</p> <p>24. การส่งเสริมการท่องเที่ยว</p> <p>25. การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน</p> <p>26. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น</p> <p>27. กิจการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด</p>	<p>กรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>6. การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและวิทยาลัยชุมชน</p> <p>7. การจัดตั้งและดูแลระบบกำจัดน้ำเสียรวม</p> <p>8. การกำจัดสิ่งปฏิกูลค้าย การจัดให้มีเตาเผาขนาดใหญ่ หรือด้วยการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง</p> <p>9. การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ</p> <p>10. การจัดการและดูแลสถานที่ขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ</p> <p>11. การส่งเสริมการลงทุน</p> <p>12. การส่งเสริมการท่องเที่ยว</p> <p>13. การสร้างและบำรุงรักษาดนที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับที่หนึ่ง</p> <p>14. การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ</p> <p>15. การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุแห่งชาติ</p> <p>16. การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร</p> <p>17. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>18. การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด</p> <p>19. จัดทำกิจการใด อันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการเองหรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับที่สองจัดทำ ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด</p>

หมายเหตุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (เช่น กทม.) มีอำนาจหน้าที่รวมทั้งระดับที่หนึ่งและระดับที่สอง

เกร็ด - มาสนใจ
ประมวล รัฐมนตรี*

การปรับปรุง การปกครองท้องถิ่น ภายใต้รัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐*

กล่าวนำ

ท่านนายกเทศมนตรีที่เคารพ ท่านปลัดเทศบาล ผมมีเวลาประมาณ ๔๐ นาทีที่จะเรียนชี้แจงถึงการปรับปรุงการปกครองท้องถิ่น ตามภารกิจที่ผมได้รับมอบหมาย ผมอยากจะกราบเรียนว่าระยะนี้เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของการทำงานท้องถิ่น ถ้าได้มีกฎหมายรัฐธรรมนูญ ท่านจะเห็นความจำเป็นที่เราจะต้องมีการร่วมกันปรับปรุงกฎหมายท้องถิ่นมากมาย ผมอยากจะเรียนถึงแนวนโยบายของรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๗๘ นี้จะเป็นตัวแนวนโยบายรัฐบาลทุกรัฐบาลจะต้องทำให้เกิดขึ้นมาให้จงได้ มาตรา ๗๘ ระบุว่ารัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นทั้งตนเอง ตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงเท่าเทียม

กันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในขณะนั้น

ตรงนี้จะเป็นเรื่องสำคัญของท้องถิ่นในประเทศไทยในอนาคตอันใกล้นี้ ซึ่งดูภารกิจของพวกเราที่ภาคภูมิใจที่สำคัญในอนาคตที่แตกต่างไปจากเรื่องการบำรุงทางบก ทางน้ำ คือเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมเทศบาล สุขาภิบาล ได้ทำแล้วหรือยัง การพัฒนาสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ทำแล้วหรือยัง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทำหรือยัง รวมทั้งการเปิดโอกาสให้จังหวัดที่มีความพร้อมได้เป็นท้องถิ่นขนาดใหญ่ขึ้นมา จากจุดนี้เองท่านก็จะเห็นว่ามันถึงหัวเลี้ยวหัวต่อของเวลาที่จะต้องมีการปรับปรุงท้องถิ่นกันขนาดใหญ่ขึ้นมา

* เก็บความจกักรบรยายในการประชุมใหญ่ลมาคมสันนิบาตเทศบาล แห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๔๐/๒๕๔๐ วันจันทร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ณ ห้องคอนเวนชันฮอลล์ โรงแรมรามามาการ์เดนส์

** อธิบดีกรมการปกครอง

การปรับปรุงกฎหมายท้องถิ่นให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

ส่วนที่เป็นเทศบาลนั้น ยังมีบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่มาตรา ๒๘๒ เป็นต้นไป ที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเทศบาลอีกมากมาย มีสิ่งที่กฎหมายเทศบาลปัจจุบันนี้ยังขัดกับรัฐธรรมนูญที่ชัดเจนก็มีวาระการดำรงตำแหน่งของสภาและฝ่ายบริหาร รัฐธรรมนูญของเรากำหนดไว้ ๔ ปี แต่กฎหมายเทศบาลกำหนด ๕ ปี มีกฎหมายรัฐธรรมนูญห้ามไม่ให้สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น มีส่วนได้เสียในสัญญานิติกรรมต่าง ๆ ที่ทำกับท้องถิ่น พูดกันตรง ๆ ว่า ท่านสมาชิกก็ดี ท่านเทศมนตรีก็ดี ห้ามรับเหมากับท้องถิ่น กฎหมายเทศบาลในปัจจุบันยังไม่ได้ห้ามไว้ จึงไม่เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดบทบาทให้ราษฎรถอดถอนสมาชิกสภาและฝ่ายบริหารได้ กฎหมายเทศบาลปัจจุบันไม่มีข้อกำหนดนี้ไว้ กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดให้ราษฎรเสนอเทศบาลได้ แต่กฎหมายเทศบาลปัจจุบันไม่กำหนดไว้ต้องเพิ่มเติมทั้งหมด กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ด้านศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กฎหมายปัจจุบันกำหนดไว้ไม่ชัดเจน กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดให้พนักงาน ลูกจ้าง เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่นและคณะกรรมการ พนักงานท้องถิ่น ตรงนี้ก็ยังไม่เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายรัฐธรรมนูญให้มีอิสระในการบริหารการเงิน การคลัง แต่ปัจจุบันนี้ก็ยังคงอยู่ภายใต้ระเบียบของกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งสุขาภิบาล เทศบาล เมืองพัทยา ต่าง ๆ ก็ยังมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขทั้งหมด เป็นเรื่องที่ค่อนข้างจะลำบาก ในเมื่อความเห็นในรูปแบบท้องถิ่นของเรานั้นยังไม่มีข้อยุติ

การที่เราจะต้องทำงานร่วมกันในกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๔ จะต้องมีการขยายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง มีขั้นตอนการกระจายอำนาจ อย่างน้อยจะต้องมี

สาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบ การบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง ตรงนี้ทุกเทศบาลกำลังมีปัญหาเรื่องที่ดินขยะ เรื่องการบำบัดน้ำเสีย เพราะท้องถิ่นอื่น คือ สุขาภิบาลก็ดี องค์การบริหารส่วนตำบลก็ดีไม่ยอมให้เทศบาลใช้พื้นที่ขยะ ท่านนายกเทศมนตรีหลายคนก็มาบ่นว่าแล้วผมจะอย่างไร ขยะก็ไม่มีที่ทิ้ง นั่นคือสิ่งที่เกิดขึ้นในขณะเดียวกันก็ต้องมีบทบัญญัติที่พูดถึงการจัดสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง จะต้องมีการกระทำหน้าที่ดังกล่าว ประกอบด้วยหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิมากำหนดหลักเกณฑ์ กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้เป็นระบบและมีการปรับปรุงใหม่ทุก ๆ ๕ ปี ท่านจะเห็นนะครับว่าเรื่องท้องถิ่นเรื่องเดียว ตัวกฎหมาย บทบัญญัติของกฎหมายเอง เดียวนี้เรามีรูปแบบท้องถิ่นที่ไม่ซ้ำกันและเป็นเอกเทศจากกัน ประกอบด้วย

(๑) องค์การบริหารส่วนตำบล มีกฎหมายฉบับหนึ่ง (๒) สุขาภิบาล มีกฎหมายฉบับหนึ่ง (๓) เทศบาลมีกฎหมายฉบับหนึ่ง (๔) เมืองพัทยา มีกฎหมายฉบับหนึ่ง (๕) องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีกฎหมายฉบับหนึ่ง และ (๖) กรุงเทพมหานคร ก็มีกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง เรามีกฎหมายรวม ๖ ฉบับ แต่ละฉบับนั้นอิสระต่อกัน ไม่มีส่วนไหนแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาระบบการกระจายอำนาจที่เป็นขั้นตอนว่าเมื่อท้องถิ่นเกิดขึ้นมาแล้ว โตขึ้นมาแล้วจะก้าวไปสู่อะไร เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล โตขึ้นมาแล้วจะไปเป็นเทศบาล จากเทศบาลจะเป็นอะไรต่อไป เดียวนี้เทศบาลของเราก็มีการจำแนกแจกชั้นออกเป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร ระบบเทศบาลเราก็จบอยู่แค่นั้น ถ้าจะก้าวไปอีกก็ต้องมีกฎหมายใหม่อีกฉบับหนึ่ง เป็นกฎหมายมหานคร เช่น พร.บ. บริหารราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ใช่หลักของการ

กระจายอำนาจ แต่เป็นกฎหมายเฉพาะแห่ง มีกฎหมายเมือง
พัตยาขึ้นมา ก็ไม่ใช่กระบวนการกระจายอำนาจที่เป็นชั้น
เป็นตอน คำถาม ที่เราต้องทำงานร่วมกันจากปัญหาที่ท่าน
เห็นอยู่

ประเด็นที่ ๑ ในเนื้อหาของรัฐธรรมนูญกับกฎหมาย
เทศบาลยังมีส่วนที่ขัดกัน มีส่วนที่ไม่ครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ
กำหนด

ประเด็นที่ ๒ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างท้องถิ่น
กับท้องถิ่นในเรื่องกิจการสาธารณะ เช่นเดียวกับการกำจัด
ขยะมูลฝอย การบำบัดน้ำเสียขององค์การบริหารส่วนตำบล
สุขาภิบาล หรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่นใดก็ดี ท่าน
ก้าวเข้าไปล่วงเขตไม่ได้ ท่านจะเอาขยะไปทิ้งในเขตตำบล
ไม่ได้ เดียวนี้มีเรื่องกันถ้าเขาไม่ยอม ความสัมพันธ์ตรงนี้
จะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าไม่มีการปรับปรุงแก้ไขใหม่

ประเด็นที่ ๓ ความขัดแย้งในเรื่องรายได้ของท้องถิ่น
ระหว่างเทศบาล สุขาภิบาล กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด
จะเกิดขึ้นอีก ผมดูแล้วท่านคงจะไม่ยอมให้ อบจ. มาจัดสรร
งบประมาณเงินรายได้ ให้ท่านและอีกหลาย ๆ อย่าง การที่
จะทำให้ อบจ. ขึ้นมาเป็น Super structure เป็นองค์กร
ท้องถิ่นเหนือท้องถิ่นอีก พวกเราก็พูดกันมากว่าเป็นไปได้
อย่างไร ในพื้นที่เดียวกัน มีองค์กรปกครองท้องถิ่น ๒ ท้องถิ่น
ขึ้นมา อันนี้ก็ปัญหาอีก

การกำหนดตรงนี้จะมากระทบต่อความคิดเห็นของคน
หลาย ๆ ฝ่าย ซึ่งเห็นว่าท้องถิ่นของเราน่าจะมีรูปแบบให้
น้อยที่สุด สุขาภิบาลเล็กไป ก็จะมีองค์การบริหารส่วนตำบล
และพัฒนาขึ้นมาในระดับหนึ่งก็เป็นเทศบาลเล็ก กลาง ใหญ่
เมื่อพัฒนาขึ้นอีกระดับหนึ่งก็เป็นมหานครอย่างกรุงเทพฯ
หรือภูเก็ตอาจจะเป็นมหานครได้ เมืองเชียงใหม่หรือเมือง
ไทน์ ๆ ก็อาจจะเป็นมหานครได้ เพื่อให้สอดคล้องกับ มาตรา ๗๘
ของรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นแนวนโยบายของรัฐ และตรงนี้ก็จะต้อง
คิดเนื้อไว้ตาม มาตรา ๑๗๐ ของรัฐธรรมนูญด้วย

มาตรา ๑๗๐ ระบุว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า

ห้าหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา
เพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดไว้ใน
หมวด ๓ หมวด ๕ แห่งรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้ หมวด ๓
ก็คือเรื่องสิทธิหน้าที่ของประชาชน หมวด ๕ คือ แนวนโยบาย
แห่งรัฐ มาตรา ๗๘ ที่ผมเรียนตรงนี้ มันโยงกันอยู่ หมายความว่าคนห้าหมื่นคนร้องขอให้มีการปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่
ใหญ่เต็มจังหวัดได้ อยู่ที่รัฐสภาจะพิจารณาอย่างไร ทีนี้ถ้าเรา
ไม่กำหนดรูปแบบไว้ ตรงนี้ก็จะไม่ทราบว่าจะท้องถิ่นขนาดใหญ่
คือเท่าไร สองจังหวัดรวมกันก็เป็นท้องถิ่นขนาดใหญ่ได้
และพี่น้องประชาชนจะยอมกันหรือเปล่า ก็เกิดความจำเป็น
ขึ้นมา เพื่อให้เกิดการพัฒนาการกระจายอำนาจอย่างเป็น
ระบบต่อเนื่อง เราจำเป็นจะต้องมีการประมวลกฎหมาย
ท้องถิ่นขึ้นมาเพียงฉบับเดียว ซึ่งในฉบับนั้นจะต้องมีข้อกำหนด
ของกระบวนการพัฒนาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญในเรื่องของ
รูปแบบของท้องถิ่น จะมีกี่รูปแบบ จะมี ๓ รูปแบบ อย่างที่
ผมเรียนหรือจะมีเพียง ๒ รูปแบบ หรือจะมี ๔ รูปแบบ หรือ
๕ รูปแบบ ต้ององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ เป็นคำถาม
ทั้งนั้น

คณะกรรมการกระจายอำนาจ

กรมการปกครองก็ตัดสินใจไม่ได้ว่าจะให้มีกี่รูปแบบ
เพราะในยุคข้อมูลข่าวสารสสนเทศที่กำลังไปไกล มีนักวิชาการ
หลายคน มีผู้มีความรู้ ความสามารถสูง กรมการปกครอง
จะไม่ขอทำหน้าที่กำหนดตัวนี้แต่จะต้องใช้วิธีการประชา-
พิจารณ์ การทำประชาพิจารณ์ ท่านนายกเทศมนตรีทุกแห่ง
ท่านมีส่วนที่จะต้องตัดสินใจตรงนี้ ท่านต้องมีการบ้านตั้งแต่
วันนี้เป็นต้นไปว่าจะเห็นควรให้ท้องถิ่นมีกระบวนการพัฒนา
ของตนเองออกไปเป็นลำดับนั้นจะมีกี่แบบ พูดกันตรง ๆ ว่า
ท่านจะเห็นให้มืองค์การบริหารส่วนจังหวัดอยู่หรือเปล่า ท่าน
อาจจะเห็นด้วย อาจจะไม่เห็นด้วยก็มาว่ากัน ทางองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดแน่นอนเขาก็ต้อง ป้องกันตัวเองบอกว่า
ยกเลิกของผมไม่ได้ ก็ต้องมาว่ากัน และคนตัดสินใจจะเป็นใคร
เราก็จะทำการรวบรวมความคิดเห็นกันครั้งใหญ่ภายในเวลา

๑ ปี ต้องจบตรงนี้ในขั้นตอนของการร่างกฎหมายและทำประชาพิจารณ์ ร่างกฎหมายฉบับนี้จะต้องกำหนดมาชัดเจนว่ามีกรรมการตามมาตรา ๒๘๔ ที่ผมเรียนจะเป็นกรรมการกระจายอำนาจหรือกรรมการอะไรแล้วแต่จะเรียกที่ไว้ในกฎหมาย มีจำนวนอย่างละเท่า ๆ กัน คือ มีผู้แทนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วมากำหนดขั้นตอนในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นให้ชัดเจน

พูดถึงอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่น ผมอยากจะใช้คำพูดว่าการกระจายอำนาจของกฎหมายท้องถิ่นของเราทั้งหมดทุกฉบับ กระจายเหมือนไม่กระจาย ท่านไปดูกฎหมายเทศบาลของท่านเอง จะเขียนไว้ชัดว่า “ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้” บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นมีอะไรท่านต้องไปดูเป็นเรื่อง ๆ ไป อำนาจหน้าที่ของเทศบาลมีมากมาย เช่น บำรุงทางบก ทางน้ำ แต่การบำรุงทางบกทางน้ำนั้นก็มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องใหม่ตอบว่ามี เช่น กฎหมายทางหลวงแผ่นดิน กฎหมายทางหลวงท้องถิ่น กฎหมายการเจ้าหน้าที่ ผมชี้ให้เห็นชัด ๆ กฎหมายการเจ้าหน้าที่มาตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ บทบัญญัติกฎหมายไม่เคยเปลี่ยนแปลงมาให้ท้องถิ่นเข้ามาดูแลแม่น้ำ ลำคลอง ไซหรือเปล้าครับ ท่านมีแม่น้ำลำคลองอยู่ในพื้นที่ ท่านจะทำอะไรเกี่ยวกับทำเทียบเรือสักอย่างหนึ่ง ฐานะที่ท่านเป็นท้องถิ่น ท่านต้องขออนุมัติกรมเจ้าท่าก่อน ไม่ว่าเทศบาลท่านจะอยู่ริมทะเล หรืออยู่ในทะเล หรืออยู่ริมแม่น้ำลำคลอง เห็นแม่น้ำลำคลองตื่นเซ็น ท่านอยากจะขุดลอก ท่านทำไม่ได้ ทั้งที่กฎหมายท้องถิ่นบอกให้ท่านมีหน้าที่บำรุงทางบก ทางน้ำ กฎหมายท้องถิ่นจะให้ท่านมีหน้าที่ดูแลสิ่งสาธารณะ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรืออะไรก็แล้วแต่ ท่านไปดูกฎหมายแม่บทที่เขียนมา เป็นกฎหมายออกมาสด ๆ ร้อน ๆ ในสมัยประชาธิปไตยนี้แท้ ๆ คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมอำนาจไว้ที่กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพราะฉะนั้นงานทั้งหมดของท้องถิ่นที่บอกว่ากระจายอำนาจกันอย่างสมบูรณ์จริง ๆ แล้วไม่ได้กระจาย ท่านทำงานมากับสื่อ ท่านรู้กฎหมายใหม่ท่านจะมีหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วย ท่านจะมีหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะ คำว่าบริการสาธารณะ มีความหมายไปถึงไฟฟ้า ประปา ท่านจะจัดทำได้หรือเปล่า ถ้าไฟฟ้า ก็ยัง

กฎหมายไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กฎหมายไฟฟ้านครหลวงบัญญัติไว้ชัดเจนเรื่องบริการไฟฟ้าเท่านั้น แล้วท้องถิ่นจะไปจัดอะไร นี่คือตัวอย่างของปัญหา

ท่านที่เคารพครับ ถึงเวลาที่เราจะมานั่งทำกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างนี้ให้ชัดเจนขึ้นมา ชัดเจนในเรื่องของรูปแบบของท้องถิ่นเองจะมีกี่รูป ชัดเจนในเรื่องอำนาจหน้าที่อะไร คืออำนาจหน้าที่ที่ท้องถิ่นทำได้จริง ๆ ยากที่สุดก็คือกระบวนการที่ไปตกลงกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ผมเรียนอย่างนี้ นะครับ แล้วทุกคนก็ไปเข้าใจว่ากระทรวงมหาดไทยเป็นกระทรวงที่ทวงอำนาจที่สุด จุดที่ถูกดี มี ๒ เรื่องคนกับเรื่องเงิน ยังหวงไว้อยู่ ซึ่งผมก็ไม่เห็นด้วย

กรรมการปกครองจะไม่เป็นหัวทอกในการแก้ไขกฎหมาย ว่าให้แก้อย่างนั้นแก้อย่างนี้ แต่กรรมการปกครองจะเป็นผู้ประสานงานความคิดทั้งหมดให้ โดยกระบวนการประชาพิจารณ์ เราจะต้องมีการพูดกันถึงเรื่องนี้อย่างเป็นรูปเป็นร่าง ทั้งในรูปของการจัดประชุมสัมมนา การทำแบบสอบถาม การวิจัยและประเมินผล เรามีเวลาทั้งหมดตามรัฐธรรมนูญที่ต้องปรับปรุงทั้งหมดภายใน ๒ ปี

ผมเรียนว่าเรามีปัญหาที่จะต้องแก้ไขกัน เกี่ยวกับเรื่อง ที่ทิ้งขยะ เรื่องความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นกับท้องถิ่นด้วยกันเอง กระผมจะเรียนเชิญท่านที่เคารพไปร่วมประชุมกับประธาน อบต. เพื่อทำความเข้าใจ สิ่งเหล่านี้เป็นภารกิจร่วมกันของเรา อบต. จะมาหว่านบอกว่าไม่ยอมให้เทศบาลมาทิ้ง โดยไม่มีเหตุผลไม่ได้ ต้องไปทำความเข้าใจตกลงกันว่าท่านจะต้องพูดกับคนเหล่านี้ได้ เป็นหน้าที่ท่านโดยตรงแล้วต่อไปนี้ กรรมการปกครองจะไม่ช่วยท่านในการเจรจาอะไรอีกแล้ว ท่านต้องเจรจากับ อบต. เอง ท่านต้องปรับครั้งใหญ่ และในสิ่งที่สำคัญที่สุด ที่ต้องกราบขอร้องเรื่องมาตรการประหยัดตาม IMF ทำให้ท่านไม่สบายใจ ที่ไม่มีเงินสะสม ไม่มีเงินอุดหนุนให้ไป ผมยินดีทบทวนให้ทั้งหมด แต่ท่านรับผิดชอบต่อการเงิน การคลังท่านเองในอนาคต เงินท่านจะขาดมือ หรือไม่ขาดมือ ท่านต้องรับผิดชอบด้วยนะครับ ผมเรียนว่าจะปล่อยเต็มที่ นื่อง ๆ ผมยังยึดโยงกับกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับเก่า สั่งมาเยอะเลย โดยเจตนาดี และที่ท่านนายกกลันนิบาตไม่ต้องกังวลใจ ผมพร้อมแก้ไขให้เสมออะไรเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ตามรัฐธรรมนูญ ไม่ต้องเกรงใจ

บทสรุป

ท่านทุกท่านจะต้องมามีส่วนคิดด้วย ทั้งท่านปลัด
 เทศบาลและท่านนายกรัฐมนตรี ท่านกรุณาคิดและศึกษา
 เสียเถียวนี้ เพื่อความคล่องตัวของท่านด้วยในอนาคต ท่าน
 จะต้องมึลิ่งที่เรียกว่า "ระบบความสัมพันธ์ระหว่างท้องถิ่น
 และ ท้องถิ่นกับท้องถิ่น" ท้องถิ่นกับประชาชน ทุกอย่าง
 จะพัฒนาไปอย่างนี้ เราจะต้องวางระบบว่า ๕ ปี มีการประเมิน
 ครั้งหนึ่งว่า ท้องถิ่นตรงนั้นจะส่งเสริมไปเป็นท้องถิ่นขนาดใหญ่
 ใหญ่ เทศบาลขนาดเล็กไปโรมโตไปเป็นเทศบาลขนาดใหญ่
 ได้หรือยัง อะไรที่ท้องถิ่นจะเก็บภาษีได้เองบ้าง อะไรที่ท้องถิ่น
 จะทำได้เองบ้าง ซึ่งแนวทางการร่างกฎหมายใหม่นี้ต่างกับ
 ของเก่าอยู่มาก ของเก่าต้องยอมรับความจริงว่า ผู้ร่างกฎหมาย
 ท้องถิ่นทุกฉบับมีแนวคิดในเชิงรวมอำนาจทุกอย่างอำนาจเป็น
 ของรัฐ จึงเขียนว่าภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายท้องถิ่นมี
 อำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ และบทบัญญัติของกฎหมายนั้นก็จะมี
 อำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม ที่มีกฎหมายของตัวเอง
 เป็นเรื่อง ๆ ไป

**จัดทำโดย ฝ่ายบริการวิชาการ หอสมุดรัฐสภา
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร.244-1318-21 โทรสาร.244-1322**